

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1900.

XXIX. évfolyam. 150 szám.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 „
Negyedévre — — — — 6 „
Egy hóra — — — — 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Kedd, július 3.

Nyári elégia.

Nagybecskerek, július 3.

Mint az iskolák végződésével jön a hagyományos cikkely a pályaválasztásról s újévkor a jövő esztendő eseményeiről, úgy indul meg az újságközlemények elégiája nyár elején a magyar fürdők ügyében írva — s amelynek rendszerint semmiféle haszna sem szokott lenni.

A közönség inkább megy külföldre s ha ezért kérdést tesznek hozzá, azt feleli, hogy a magyar fürdő drágább és rosszabb, mint a külföldi. Ezt pedig talán ma már nem lehet elmondani, legalább nem minden magyar fürdőre. Amellett azt is tekintetbe kellene venni, hogy a fürdő csak akkor lehet olcsó, ha nagy a forgalma s akkor, ha ez meg van, egyre többet áldozhat a kényelmi tekintetekre is.

Erre a közönség nem gondol, hanem megy a külföldre a magyar pénzt költeni. Elég mágnásunk van, aki ezt teszi, a közeosztálynak nem kellene tennie. De az is teszi, mert az úgy sikk. A magyar közeosztály uriember igen járatos az osztrák fürdőkben s a vierwaldstätteni tavat is igen ismeri, de az erdélyi hegyeket nem. Minek, hiszen az itthon van?

Es évente több millió forint vándorol így a külföldre. Ezért izzad a magyar arató. Oh a magyar föld, az csak arra való, hogy teremje azt a búzát, amelynek az árát máshol kell elkölteni.

Az idén az e fajta sóhajok közé belevegült egy belügyminiszteri ankét is, a mely a magyar fürdők fellendítésének az ügyéről tanácskozott Eddig nem sokra mentek, csak azt határozták ebben az ügyben, hogy törvényjavaslatot terjesztenek az országgyűlés elé. S ezt alighanem ismét egy másik ankétra fogják bizni. S az ankétoknak eredményes munka tekintetében nincsen valami jó nevük.

A közönségnek kellene itt fordítania a dolgon, mert hisz valamennyien magunkat rontjuk, ha csak egy fillért is a külföldre viszünk, olyant, amelyet itthon is el lehet költeni. Az orvosok is szembeszállhatnának már egyszer teljes erővel a közönségnek a belföldi fürdőkről való balvéleményével szemben. Az egyenértékű fürdők közül mindig csak a hazait kellene ajánlaniok s le kellene beszélniök az idegen fürdőkre vágyókat. Hanem persze minden nyáron egy egész sereg doktor megy fürdőorvosnak osztrák fürdőbe s azoknak érdekében áll, hogy utának menjen a magyar közönség.

Ezen a belügyminiszteri ankétn szöve került a magyar ásványvizek elhanyagolt volta is. Hogy a közönség Giesshübl és Krondorf vizeit fogyasztja, s ügyet sem vet a magyar vizekre. Ez is jogos panasz, de csak részben, mert a magyar víznek, ha konkurrálni akar, olcsóbbnak kellene lennie. A forrástulajdonosok figyelembe vehetnék, hogy a forrás nekik a vizet ingyen adja. Például Parádon a forrásnál csakugyan ingyen is adják a közönségnek a vizet. Még Szolnokon s egy fél-liter parádi csak négy fillér. S mire hozzánk ér, már harminc filléren alul nem lehet kapni a boltokban. — A míg a magyar forrástulajdonosok ilyen „üzleteket“ csinálnak, addig hiába is várják a magyar ásványvízfogyasztás fellendülését. Mert tekintetbe kellene venniök azt is, hogy azelőtt a rossz ivóvizű városok sokkal nagyobb fogyasztóközönséget szolgáltatottak, de ezeknek száma a vízvezeték és a jó ivóvizet adó kutak furása óta lényegesen megcsappant. Például Nagybecskereken, a hol azelőtt uriember alig tudott ellenni ásványvíz nélkül, ma az ásványvíz-fogyasztás egy tizedére csökkent.

Szóval, mint minden botnak, ennek is két vége van. Nemcsak a fogyasztóközön-

ségben van a hiba, hanem gyakran található az a másik oldalon is. Ezt azonban mi hiába beszéljük. Mi csak úgy beleszoktunk abba, hogy minden esztendőben megírjuk az erről való cikket.

Benne van az emberi természetben, hogy néha borsót hányjon a falra.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. sz.) mindennap reggeli 6 $\frac{1}{2}$ órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére csak kedden és pénteken délután 5 óráig. A kádfürdő egész nap este 7 $\frac{1}{2}$ óráig nyitva marad; zuhanyfürdő egész nap.

Július 6. Sakkestély.

Augusztus 4. Gutenberg-ünnepély.

— Vátozások a klerusban. A püspöki aula ma teszi közhírré a nagy nyári dispoziciókat, melyek a következők: áthelyeztetek: Hoffmann Béla temesvár-erzsébetvárosi hitoktató koadjutornak Ürményházára, Kovács János Székudvarról Temesvár Erzsébetvárosra, Holeczinger Adám daruvári koadjutor Glogovácra, Hadrián Dénes Merczyfalváról adminisztrátornak Székudvarra, Scheibert Ferencz Daruvárra, Sipos István orczyfalvi káplán koadjutornak Gattajára és Pörzsölt Géza Nagy-Oszról hittanárnak Nagy-Kikindára. Az új misések közül káplánoknak disponáltattak: Dévald Vilmos Merczyfalvára, Bakty János Orczyfalvára és Kovács Lajos N. Öszre.

— Uj plébánia. A megyés püspök Sárafalva községet, mely eddig a nagyszentmiklósi plébániához tartozott, önálló parochiával látta el és kuratornak Witálszky Agost ürményházi koadjutort nevezte ki. Az új parochiának csak 880 r. kath. lakosa van, míg a gör. kel. románok száma 3190. Az új plébánia hegyura gróf Gyulay Adolf.

— Hymen. Dr. Schaffer Nándor dolovai körorvos szombaton esküdött örök hűséget dr. Tolveth Rezső alibunári járásorvos bájos leányának, Erzsébetnek.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Kapusi Kalára.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

Ragyogón süt a nap
A Tisza partjára,
Tisza partján bolyong
Szép Kapusi Klára.

Szellő lobogtatja
Aranyszőke haját,
Napsugár fürdeti
Halovány orcáját.

Szeme könnyben uszik,
Fejét úgy hajtja le,
Mint hogyha valamit,
Valamit keresne . . .

„Aranyos kis szentem,
Szép Kapusi Klára,
Jöjj el hozzám, jöjj el,
Este, vacsorára.

„Selyem kendő, szoknya,
Szűzi tested bére . . .
Ugy e, eljössz hozzám,
Eljössz ma estére . . . ?“

Szép Kapusi Klára
Remegve hallgatja,
Biborszinben tüzel
Mindkét arculatja.

„Atok Piros néném,
Hagyjon engem békén . . .“
Tekintete mereng
Távol erdő kékén.

Távol erdő mellett,
Furulyaszó mellett,
Szőke juhászlegény
Birkákat terelget.

Furulyaszó hangját
Lepke szellő hozza
S mintha fájdalommal
Siróan zokogna:

— Gyöngye violaszál
— Szép Kapusi Klára,
— Ne hallgass te, ne hajts,
— Kerítő szavára.

— Drága selyem ruha
— Nem illik tenéked,
— Szűzi tisztaságod
— A legszebbik éked.

„Rongyba jártál eddig,
Urrá leszel eztán.
Nem játszik szavával
Komáromi Están.

„Tejbe, vajba főrszt,
Mégvéd széltől, naptól,
Mégvédi orcádat
Hajnali harmattól.

„Te leszel irigye
Az egész határnak,
Hire lesz, neve lesz
Kapusi Kalárnak.

„Madár azt dalolja
Zöldelő faágon:
Kapusi Kalára
Legszebb a világon.

„Szellő azt susogja,
Virágnak azt inti:
Kapusi Kalára
Százszor is szebb mint ti.“

Szép Kapusi Klára
Remegve hallgatja . . .
Liliom két karját
Keblére szoritja.

Mondaná hogy . . . nem . . . nem,
De nem jö ki száján
Atok Piros látja:
Fogja már a sátán.

Folytatja hát lobbál,
Mézédes beszéddel:
Várhatlak hát szentem
Estéli ebéddel . . . ?

„Estéli ebéddel,
Selyem rokokyával,
Komáromi Están
Ölelő karjával . . . ?“

— **Misszionárius Nagybecskereken.** Dr. Baedeker misszionárius, ki életének nagy részét messze Keleten töltötte a kereszténység magasztos tanának terjesztésében, körutat tesz Magyarországon s a hol hallgatókra talál, ott igen érdekes és tanulságos előadásokat tart arról a távoli, ismeretlen világról, melynek titkaiba bepillantott. Folyó hó 8-án Nagybecskereken fog előadást tartani s innen Pancsovára megy.

— **Uj napilap.** E hó 1-én új politikai napilap indult meg a fővárosban Magyarország címmel. Az új napilap főszerkesztője Bartók Lajos és felelős szerkesztője Fényes László.

— **Hazai tanszerkiállítás Temesvárott.** Temesvár, mely oly bámulatos haladást tanúsít nemcsak a nyelvbéli magyarosodás, de a magyar közoktatás fejlesztése és terjesztése körül is, — nagy ünnepek tekint a falai közé egybehívott országos középiskolai tanárgyűlést, melynek 250 résztvevőjéről a temesvári kerületi tanári kör buzgó segédkezése mellett igazi magyar vendégszeretettel gondoskodott. A tanárgyűlésnek, melyhez a kormány képviselőjében Zsilinszky Mihály államtitkár érkezik, egyidejűleg Beöthy Zsolt tanárral, az országos gyűlés elnökével, — jelentős bevezetést képezte a tegnapi ünnep, a kizárólag hazai gyártmányokból és kiadványokból rendezett tanszerkiállítás. Ez a legelső kiállítás, melyen egyetlen egy külföldi darab sem látható s ezt olyan szigorúan betartották, hogy pl. a vetítógépekből a kiállítás tartamára kiszedték a lencsét, mert ezeket egyelőre a belföldön gyártani nem tudják.

A kiállítás nyolc termet foglal el Temesvár városának belvárosi iskola-épületében. A megnyitáshoz megjelent dr. Telbisz Károlyon, a város polgármesterén kívül a temesvári intézetek tanári testülete, azonkívül Szentkláray Jenő kanonok, az akadémia tagja, Wittenberger Antal pápai kamarás és igen előkelő, diszes közönség.

A megnyitáshoz elsőnek Schönwitzky Bertalan dr., az állami főgimnázium igazgatója, mint a tanári kör elnöke szólott, kiemelve, hogy a tanári kör ezen tanszerkiállítással bizonyosságot akart tenni arról, hogy van már Magyarországnak önálló tanszeripara is. Felkéri a polgármestert, hogy a kiállítást nyissa meg.

Dr. Telbisz Károly kir. tanácsos polgármester lelkes szavakban dicsérte ezen első hazai tanszerkiállítás sikerét, mely megmutatta, hogy a hazai tanulás és tanítás már is összetalálkozik végeredményeiben, ily tökéletes tanszerket tudván előállítani a nemzeti nevelés rendelkezésére. Teljes sikert kíván a rendezőknek és a kiállítóknak s megnyitottnak nyilvánítja a kiállítást.

A vendégek ezután megtekintették a kiállítást Schönwitzky igazgató és a rendezésben társai, Perényi Adolf és Baráthy Mihály tanárok vezetésével.

Külön egész termeket foglalnak el Calderoni fizikai és kivált villamos készülékei, Lendl Adolf műegyetemi magántanár állati präparatuma,

továbbá a Lampel cég sokoldalú kiállítása, mely kiadványokon kívül térképeket, történeti szobrokat, műnövényeket, állati präparatumaikat is tartalmaz, továbbá a Kogutowic féle térkép- és földgömb-készítmények, Kiss Károly tanár üveggyártási készülékei, Themák Ede tanár híres ásványgyűjteményei.

Az utolsó teremben Hentz n.-szentmiklósi tanár mértani készülékei keltek feltűnést, melyeket a tanárgyűlésnek be fog mutatni.

— **Gutenberg ünnep Nagybecskereken.** A napokban zajlott le az egész művelt világon a Gutenberg tiszteletére rendezett ünnep. Ötszáz éve mult, hogy a nagy gondolkodók eszméi, alig néhány pillanatra megszülemlések után, a villám gyorsaságával járnak be a föld kerekességét, fényt, életet, áldást terjesztve mindenfelé. Ötszáz éve annak, hogy a nyomdászattól a betűszedő vette át a mázoló fáradságos feladatát, pár rövid óra alatt sokszorosítva évek hosszú munkájának eredményét. Ötszáz év óta előharcosa a sajtó az emberi gondolkodásnak s büszkén állítja magát a nagyhatalmak diszes sorába. Gutenberg János, a könyvnyomtatás halhatatlan nevű feltalálója méltán foglalhat helyet az emberiség legnagyobb jótévői között és méltán ünnepezték az ő emléket az ötszáz éves évforduló alkalmából széles Európa nyomdászai. A nagybecskereki könyvnyomdászok is megünnepük ezt a nevezetes évfordulót augusztus hó 4-én nagy ünnepély keretében. A részletekre még visszatérünk.

— **Magyar minoriták Moldvában.** Csák Cirk dr., a magyarországi minorita atyák tartományi rendfőnöke a hét folyamán Moldvába indul két fiatal minoritarendi áldozár kíséretében, kik az ott lakó nagyszámú magyarok lelki gondozása végett hosszabb időn át Moldvában fognak maradni. A két ifjú hithirdető Bauer Antal Dezső és Cserna Béla Jácint. Megjegyezzük, hogy e misszió nem új. A magyar minoriták közül már évtizedek óta állandóan laknak áldozárok Moldvában, hogy ott levő testvéreinket az anyaszentegyháznak és a nemzetnek megtartsák.

— **Orgazdaság.** A zombolyai pályaudvaron iskolás gyermekek, egy cigányfiú vezetése alatt lassankint elloptak egy csomó vasat. Ezt aztán Hausild János és Bajer József zombolyai vas kereskedők vették meg kilogrammját 5 fillérért. Mivel nevezett kereskedők jól tudták, hogy a gyermekek nem rendelkeztek a lopott vassal, feljelentették őket orgazdaságot a zombolyai kir. járásbírósnál.

— **Verekedés a gyermekért.** Kumán községben Csardarov Iván elment a töle külön élő feleségéhez, Krajner Tardinkához és két éves kis leánykájának kiadását kívánta tőle. Szóváltás közben megérkezett az asszony bátyja, Krajner Rudolf és a nála volt furkós bottal úgy ellátta a gyermeket követelő férjet, hogy most a fején többrendbeli folytonossági hiánnyal az ágyat nyomja.

— **Gyilkosság.** Csósz, illetve a mostani elnevezés szerint, mezőőr és juhász soha sem szoktak jó barátok lenni. Poppov Vlada, németnegyedbeli mezőőr is régóta haragot tartott Ikics Zsivajuhász ellen és ez viszont. Tegnap délután a két régi ellenség külön-külön, mindenik másik korcsmában bepálinkázott s ilyen állapotban hozta őket össze sorsuk. Poppov hazafelé tartott, a Báthory-utca 914. sz. a. levő lakására, Ikics beléköltött s az uton folyton egymást szidva haladtak Popov lakásáig, ahol a gazda lepihenni akart a konyhában. Ikics ide is követte kezében egy vastag karóval s már tetteleg kezdte bántalmazni, midőn Poppov önvédelemből kiragadta Ikics kezéből a karót és ezzel olyan alaposat huzott régi haragosa fejére, hogy menten halva rogyott össze. Ez történt tegnap délután 2 óra tájban a Báthory-utcában. A rendőrség Poppovot éppen az utca közepén találta meg, amint részeg fővel botorkálva haladt és nyomban letartóztatta. Az agyonütött juhászt ma délelőtt boncolták föl a József-kórházban, ahová gyilkosát is elvitték az új bünvádi eljárás értelmében.

— **Tűz.** Horvát-Csene határában Szekeres Kálmán kárára egy 8 öl hosszú és 3 öl széles szénakazal leégett. Biztosítva volt. A tűz ugy keletkezett, hogy károsnak Martinov Vitályos nevű bérese a kazal tövében cigarettázott, elalmosodott s a még égő cigarettacsutkát eldobta. Feljelentették a billédi kir. járásbírósnál.

— **Elégett vetőgép.** Nagy-Gájon, mint ottani levelezőnk írja, Winterberg Gyula csürjében elhelyezett öt darab vetőgép elégett. A vetőgépek 5000 korona erejéig biztosítva voltak. A tüzet cigarettázó béres gyermekek okozták.

— **Selyemgubó-tolvajok.** Sikla Ferenc oppovai lakosnak idei selyemgubó természetű szobájából Bogdanov Lyubica szomszédnője ellopta. A csendőrök megtalálták a tolvaj szomszédnál az ellopott gubókat. Az esetet feljelentették az antalfalvai kir. járásbírósnál.

— **Betörés.** Réva-Ujfaluban Tabaák Euthym korcsmárosnak, míg az igazak álmát aludta, feltörték a pénzes fiókját. A tettest a csendőrség Avram János ottani csavargó személyében éppen akkor csípte el, midőn a lopott pénzt Flóra Euthym, Flóra Döme, Osztrovác Döme és Zsarkov István társaságában elferblizte. A tolvaj a hüvösre került, a kártyázó kompániát pedig feljelentették.

— **Szamarhítoriá.** Tomasovácson Kosztadinov János szamarát, mivel a tilosban legelt, Heitzmann Rezső befogta. Az ekként megzálogott atyafi éjnek idején behatolt Heitzmann telkére, az istállót feltörte s onnét szamarát kivette. Petruc Lyubomir nevű legényét ráültette s mint akik dolgukat a legjobban végezték, eltávoztak. Heitzmann három szolgálójával kocsira kapott s üldözöbe vette a szamárzabadítókat, midőn már beérték őket, Kosztadinov revolverből több lövést tett feléjük. A lövések a saroglyába furódtak, de a bennülőkhöz kárt nem okoztak. Az esetet bejelentették a csendőrségnek, amely Kosztadinovot letartóztatta és rablás büntetével terhelten a pancsovai kir. törvényszékhez kísérte át.

Irodalom.

* **Olcsó Könyvtár.** A Gyulai Pál szerkesztésében, a Franklin-Társulat kiadásában megjelenő eme vállalat szokott választékosságával teszi közzé legújabb füzetit. Most kapjuk benne Faludi Ferenc verseit (1163—1165. szám), ki új színeket, formákat és új tárgyakat hozott a mult század irodalmába. Határozott lyrai költő, a kinek szubjektív, tán erősebb érzelmeire a szerzetesi fogadalom tesz békót (Faludi jezsuita pap volt), azért az erősebb érzelmek helyébe a szemlélődés, a tréfázó lélek hangjai jutnak. Formaérzéke olyan, hogy az ő versei, noha formában nem törnek új csapáson, üdén hangzának, mintha újak lennének. Méltán számíthat az érdekes 60 filléres kötet nagy elterjedésre. — Ugyancsak az Olcsó Könyvtárban jelent meg Riedl Frigyes tollából Péterfi Jenő (1166—1167. szám) jellemrajza. Azok közül a könyvek közül való ez is, melyek mélyebb hatásúak. Bensőséges igaz hangja megindít, a tudással és szeretettel való méltatás pedig megérteti a Péterfi tragédiáját, a mely irodalmunkat is szegényebbé tette. Ara 40 fillér. — Végre Stevenson híres beszéde: A franchardi kincs (1168—1169. szám), mely a francia vidéki életnek humoros rajza. Angliában egyike a legnépszerűbb novelláknak, bizonynyal nálunk is sokan fogják elolvasni. Ara 40 fillér. Az Olcsó Könyvtárnak egy egy számának ára csak 20 fillér és minden könyvkereskedésben kapható.

„Ott leszek hát . . . ottan . . .
— Halkal szól Kalára —
Várjon kelmed . . . várhat . . .
Este . . . vacsorára . . .“

* * *

Hajnal derengett már
Napkeletnek táján,
Akkor jött ki Klára
Atok Piros házán.

Mint macska oly loppal
Megy az utcán végig,
Meg-megremeg lelke . . .
Hátha mostan . . . nézik . . .

Egyszer csak megreszket,
Megroskadoz lába,
Furulyaszó hallszik
Künn a nagy pusztába

Talán könnyezik is,
Panaszos a hangja,
Mintha halottra szól
A falu hangja:

— Gyöngye violaszál,
— Szép Kapusi Klára,
— Minek is hallgattál
— Kerítő szavára ?!

— Csufja lettél te most
— Az egész világnak,
— Nincsen becsülete
— A letört virágnak

— Amit elvesztettél —
— Mindhiába várod,
— Hiába keresed —
— Sohasem találod.

Mint az örült rohan
Kapusi Klára.
Felriad az utca
Kiáltó szavára.

„Elvesztetem . . . el . . . el
Megtalálom újra . . .
Mikoron majd a hold
Feljön ismét újra . . .“

Tüske tépi lábát,
Lobogó ruháját,
Keresi — keresi —
Elvesztett pártáját.

* * *

Ragyogón süt a nap
A Tisza partjára,
Tisza partján bolyong
Szép Kapusi Klára.

Szellő lobogtatja
Aranyszöke haját,
Napsugár firdeti
Halovány orcáját.

Szeme könnyben uszik,
Fejét úgy hajtja le,
Mint hogyha valamit,
Valamit keresne

Fülep Jenő György.

Hangok az éjszakában.

— július 3.

Az a költő, aki először kanyarította csengő struffikba, hogy az éj néma, az vagy süket volt, vagy nem ismerte a becskerei nyári éjszakákat, vagy nem ismerte a becskerei szalmaözvegyeket.

Mert az egyszerű rágalom, hogy a mi éjszakáink némák volnának.

Van a mi éjszakáinknak hangja, még pedig borízó hangja, amelylyel hol nótázva, hol sóhajtozva elpanaszolja a holdnak és a fias-tyuk csilagzatnak a férji állapot keserveit és a szalmaözvegyesség apró gyönyörűségeit, szóval hangos a nyári éjszaka, akár a Becsali-csárda.

Hol vannak azok a szép idők, amikor esthajnalok valahol a juhszéken elvakkantotta magát egy borzas juhász-kutya, mire a város összes kutyái innen is, onnan is hasonlóképpen adtak kifejezést a hold iránt való mély megvetésüknek? Közbe-közbe a toronyórák egyet-kettőt ütöttek az öreg idő fejére, néha-néha a vonat robogása hallszott, aztán az óra is, meg a vonat is elcsendesedett és a ragyogó, ezüstös éjszaka semmi egyéb hangot nem adott, mint a városszéli kutyaugatást.

Most, mikor az uborka javában érik, nem a kutyáké, se nem a toronyóráké, hanem a szalmaözvegyeké az éjszaka.

Nem tudom, ellenszenvből, vagy miből, de kutyamód gyűlölik a holdat és miközben ide-oda kóvályognak az éjszakában, egyre a hold felé hadonásznak a kezükkel, mire az éjszakai mennyei közvilágítás ijedten buvik meg egy felhő-rongy mögött.

Ejfelután hazamenet érdekes megfigyelni, hogy mit beszél az éjszaka.

Ha egyebet nem beszél, az bizonyosan minden utcavégről viszhangzik, hogy:

Ho-o-gy e-e-engem egy asszony
E-e-egzécéoztasson
O-o-o-olyan nincs
Nem is vo-o-ót
Ne-em is lö-ö-öz
A si-si-sifonérba.

Igy henceg az éjszaka „suttyomba.”

Mert a szalmaözvegyek bátorsága olyan, mint a kifordított kaputrock.

Más a sötétben fél, a szalmaözvegy azonban éppen sötétben hős, szóval: nem ijed meg a maga árnyékától.

Hanem mikor rávigyorog a hajnal erre az örökké forgolódo savanyu világra, akkor fucsos a szalmaözvegy, bátorság.

Az éjszaka azonban olyan biztos csendháborítás, hogy a pénzügyi bizottság nyugodtan felvehetné a budget bevételi tételei közé és a nyári éjszakákkal rendezhetné a szegényügyet.

Mert a magyar, ha teleszivta magát a haza levélvel, inkább leszur egy pengőt a szegényügy rendezésére, semhogy a „sifongér” nótát belé ne harsogja a nagy mindenségbe.

A pénzügyi bizottságnak tehát minden szalmaözvegy férjre egy pengő pótdót kellene ki vetnie és így még az éjszakákat is jövedelmezővé lehetne tenni.

Volt egy százados ismerősöm, aki minden reggel éh-gyomorra pofonverte a század trombitást. Mikor a füstös gyerek szabadkozott, hogy ő semmi rosszat sem tett, akkor azt mondta neki a kapitány:

— Semmi rosszat sem tettél?

— Nem, jelentem alásan.

— Majd teteszes olyankor, amikor nem vág-hatlak pofon. Abtretien.

Hasonlóképpen kellene elbánni a szalmaözvegyekkel a kihágási bíróságnak. No, nem a pofont értjük, hanem a büntetést.

Számon kellene tartani a szalmaözvegyek névsorát és minden reggel nyugodtan rájuk lehetne diktálni az egy pengő csendháborítási szegényügyi alapot. Mert ha hangot adott az éjszakába, akkor megérdemli a rovást, ha még ma nem adott, hát akkor olyankor, amikor a rendőr nem volt a háta mögött.

Szóval, a nyári éjszakák hangja jövedelmezne annyit a városnak, mint amennyit a primadonnáknak a hangjuk jövedelmez.

TÁVIRATOK.

Tanargyülés

Temesvár, július 3. (A „Torontál” ered. táv.) Ma vette kezdetét az orsz. tanargyülés a megyei székház nagy termében tartott közgyűléssel. Beöthy Zsolt elnöki megnyitóját után a titkár és a pénztáros olvasták föl évi jelentéseiket. Előadásokat tartottak Bergmann Ágost és Bódis Juszti. Ezután testületileg megselelték a temesvári kör által rendezett tanszerkiállítás. Felkettőztek a város által rendezett lakomán vettek részt a gyűlés tagjai. A gyűlést holnap folytatják, amit a testület által rendezett alduai kirándulás követ.

Elfogott kém.

Budapest, július 3. (A „Torontál” ered. táv.) Nancyban elfogtak egy Corbeil nevű embert, akit azzal gyanúsítottak, hogy Németország számára kémkedett.

Meggyilkolt kereskedő.

Budapest, július 3. (A „Torontál” ered. táv.) Párisból jelentik: Tangerből érkező jelentések szerint Fezben egy fanatikus néptöme egy francia kereskedőhöz főnökét megtámadta, tetemét szét-szaggatta és elégette. Az áldozat amerikai alattvaló volt.

A bur háboru.

Budapest, július 2. (A „Torontál” ered. táv.) Buller tábornok jelenti Standertonból: Coke tábornok a múlt pénteken Comesfort mellett egy 2000 főnyi bur csapatra bukkant. A burok ágyutűzzel fogadták, úgy, hogy Coke veszteséggel volt kénytelen visszavonulni.

Budapest, július 3. (A „Torontál” ered. táv.) Fokvárosból jelentik: Hunter tábornok átlépte a Vaal folyót s még ma Frankfortba ér, a hol Macdonald dandára csatlakozik hozzá.

Felfordulás Kinában.

Budapest, július 3. (A „Torontál” ered. távirata.) Wilhelmshafenből jelentik: Witteking és a Frankfurt hajók ma a császári pár jelenlétében elindultak Kinába.

Budapest, július 3. (A „Torontál” ered. táv.) Londonból telegrafálják: Kobei távirat szerint Japán újabb 30.000 embert mozgósít. Itó márkí ezt nem helyesli, mert attól fél, hogy ezáltal konfliktusba keverednek Oroszországgal.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1900. július 3.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Bánsági	6	76	7.20	7.40	80	0.—
Tiszavidéki	76	7.30	7.55	80	7.70	7.90
Pestvidéki	76	7.10	7.30	80	7.55	7.75
Bácskai	76	0.—	0.—	80	0.—	0.—

Reze	uj	elsőrendű	kilós	6.40	6.55
„	„	másodrendű	70—72	6.20	6.35
Arpa	„	takaromány	60—62	5.90	6.10
„	„	égetni való	62—64	5.60	5.80
„	„	sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—
Zab	„	—	39—41	5.35	5.45
Tengeri	ó	bánsági	—	5.55	5.70
„	„	másnemű	—	0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, július 3. (A nagybecskerei Lloyd-társulat táv.) Buzában a kínálat jó, a malmok tartózkodnak, az árak változatlanok. Felmondattott 2000 mm. tengeri.

Köttetett:

Buza októberre	7.80—7.81
Rozs	6.84—6.85
Zab	4.19—4.20
Tengeri júliusra	5.60—5.61
„ októberre	4.86—4.87
Repece augusztusra	13.—

VASUT-ÜGY.

15397/II. 1900. számhoz.

Magy. kir. államvasutak.
Szegedi üzemeltetőség.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak szegedi üzemeltetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a temesvár-józsefvárosi állomás felvételi épület földszintes iroda toldalékának emeletessé való kiépítésére.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó tájékoztató adatok, valamint a munkák végrehajtását szabályozó részletes feltételek az alulírt üzemeltetőség pályafentartási osztályának hivatalos helyiségében, valamint temesvári osztály-mérnökségünkél a hivatalos órák alatt megszereshetők s ez alkalommal a tervek is megtekinthetők. Az ajánlatok f. évi július hó 10. ének déli 12 óráig általános osztályunknál (üzemeltetőségi palota I. emelet 21. ajtó) nyújtandók be alábbi felirattal:

„Ajánlat a temesvár-józsefvárosi felvételi épület irodatoldalékának emeletessé való kiépítésére.”

Bánatpénz fejében, legkésőbb folyó évi július hó 9. ének (kilencedikén) déli 12 óráig 500 korona, azaz ötszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban szegedi gyűjtő pénztárunknál befizetendő. Az értékpapírok a budapesti, illetve bécsi tőzsdei, tízenegy napnál nem régebb árfolyam szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadhatók el. Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot fenntartjuk magunknak.

Szeged, 1900. június hó 20. án.

Az üzemeltetőség.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskekre illetve Nagy-Becskekről.

Ervényes 1900. május hó 1-től.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Pancsováról: délelőtt 9 óra 15 p.; délután 5 óra 18 p.
Temesvárról: este 8 óra 34 p.; éjjel 10 óra 18 p.
Verscezről: délelőtt 8 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Alibunárról: este 8 óra 34 p.

Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p. este 7 óra 05 p. (csak minden vasárnapon.)

Csösztelekről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken.)

b) a nagybecskerei (nkubvt) pályaudvarra:
Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Zombolyára: délután 4 óra 36 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 28 p.; délután 5 óra 30 p.
Temesvárra: délelőtt 9 óra 24 p.; délután 4 óra 36 p.
Verscezre: reggel 5 óra 59 p.; délután 4 óra 36 p.
Alibunára: reggel 5 óra 59 p.

Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) délután 5 órakor.
Csösztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 30 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnapon.)

b) a nagybecskerei (nkubvt) pályaudvarról:
Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

Hirdetések.

Arverési hirdetmény.

Gazdaságom felosztása miatt összes gazdasági felszereléseimet u. m.: **vetőgépek, ekek, szekerek stb.**, melyek legjobb karban vannak, július hó 8-án, vasárnap délelőtt 10 órakor arverés alá bocsájtom.

Bachrach Gyula,

Pade P. Morotva.

Marcoin kaszinó-kertje.

Ma, szerdán, július 4-én

a hírneves budapesti

Folies Caprice

daltársulat vendégszereplése.

Színpere kerülnek:

„Vigyázz! Törekeny!”

és

„Eine Pfändung im Dampfbad.”

Továbbá elsőrangú magánjelenetek.

Az előadás kezdete este 8 órakor.

Belépő-jegy 1 korona 20 fillér.

Az előadás szép időben a kertben, esős időben a teremben lesz megtartva. 607a-1.1

5054. tkv. sz. 1900.

616-1.1

Árverési hirdetés és kivonat.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság Ganzl Sámuel, Zaries Jován ellen folytatott végrehajtási ügyében az özv. Zaries Jováné által törvényes időn belül beadott szabályszerűen kiállított utóajánlati kérvény folytán az 1935/1900. sz. árverési hirdetmény alapján foganatosított árverésnek hatályon kívül helyezése mellett az ezen kir. bíróság területén T.-Sziget község határában fekvő és a t.-szigeti 2463. tkvben foglalt:

1. I. d. 22. hrsz. 1 hold 684 □-öl I. o. szántóra 400 korona;
2. III. d. 82. hrsz. 1 hold 800 □-öl I. o. szántóra 226 korona;
3. hrsz. nélküli 343 □-öl kertre 110 korona becsárban az újabb árverést az 1881. évi 60. t. c. 187. §-a alapján elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közzhírré teszi.

A nyilvános árverés T.-Sziget községében 1900. évi július hó 31. napján d. e. 9 órakor fog megtartani a következő egy telekkönyvi hivatalban, mint Torontál-Sziget községben kifüggesztett és megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok az utóajánlattevő által nyert 137 kor. 50 fill., 374 kor., s illetve 5 kor. 50 filléren alul eladatni fognak.

Perlaszon a kir. bíróság, mint tkvi hatóságnál, 1900. évi június hó 26. napján.

Tóth,
kir. aljbíró.**LIPIK**

fürdő

SZLAVONIÁBAN.

Egyetlen jódtartalmu alkalicus hőforrás (64° C.) a Kontinensen.

1898. óta a Lonjavölgyi vasút állomása (Dugosellon át). Azonkívül Pakrac-Lipik déli vasútállomás. (Zónatarifa.) 619-3.1

Külföldre: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüsszel. Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és vendéglő, nagyszobák, fedett sétány, kitűnő gyógyszállodák, pompásan berendezett fürdőépületek. Villanyos világítás.

Felülmúlhatatlan hatású kőszén és csuszos bajknál ischlánál, csontbajknál, mindenemü hurutos bántalmaknál, valamint minden mirigy és veretbetegségeknél.

Hivatalos fürdőorvos Dr. SZEMEY BERTALAN.

Jód hévíz szétkülde egyenesen a forrástól, továbbá Édeskuty L. és Mattoni és Wille cégtől Budapest.

Bővebb felvilágosítással szolgál a fürdőigazgatóság Lipiken.

A párdányi főszozolgabírósgától.

5258. kig. sz. 1900.

605-3.3

Pályázati hirdetés.

A lemondás folytán üresedésbe jött ivándai községi jegyzői állásra alóírt hivatal ezennel pályázatot hirdet.

Mihez képest felhívtnak mindazon egyének, a kik ezen állást elnyerni óhajtják és arra az 1883. évi I. t. c. értelmében minősítve vannak, hogy kellőleg felszerelt pályázati folyamodványukat alóírt hivatalhoz folyó évi július hó 20-áig nyujtsák be.

Ezen állással a következő javadalmazás van egybekötve, u. m.:

1. Községi jegyzői törzsfizetés 1100 korona.
2. Uti átalány a járás belterületére 100 korona.
3. Anyakönyvvezetőnek leendő ki-nevezése esetére, ennek évi tiszteletdíja 120 korona.
4. Az urbéresek oszlatlan tulajdonát képező közlegelő számvitelért 200 korona.
5. 4 öl faátalány.
6. 4 szoba, éléskamra, konyha, pince és padlásból álló szabad lakás.
7. Magánmunkálatok után szabályren-deletileg megállapított díjak szedhetése.

A választás f. évi július hó 21-én d. e. 10 órakor fog Ivánda községében meg-ejtetni.

Párdányban, 1900. június hó 25-én.

Torontálmegye párdányi járás
főszozolgabírói hivatala.

6226. V. szám 1900.

603-3.3

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye törökkanizsai járá-sába kebeleztet Török-Kanizsa nagyközség-ben a jegyzői állás nyugdíjazás követke-zésében megüresedvén, annak betöltése cél-jából ezennel pályázatot hirdetek s fel-hívom mindazokat, a kik ezen jegyzői állást elnyerni óhajtják, miszerint törvényes, minősítésüket igazoló okmányokkal, vala-mint eddigi alkalmaztatásukra vonatkozó bizonylatokkal felszerelendő kérvényeiket hozzám folyó évi augusztus hó 1-ig be-nyujtsák.

Ezen jegyzői állással az alábbiakban részletezett javadalmazás van egybekötve.

1. Évi fizetés 1600 korona.
2. Évi uti- és napidij átalány 100 korona.
3. 5 szoba és megfelelő mellékhelyi-ségekből álló termése beni lakás.
4. Magánmunkálatok után a községi szervezési szabályrendeletben megállapított díjak szedési joga.

Török-Kanizsán, 1900. évi június hó 27-én.

Tallian Emil,
főszozolgabíró.

5224. tkvi szám 1900.

614-1.1

Árverési hirdetés és kivonat.

A perlaszi kir. bíróság, mint tkvi hatóság a magyar takarékpénztár központi jelzőlog bankja, mint részvénytársaság s mint a panaszos népbank részvénytársaság engedélyezésére Sztanojev Stéfán, kk. Sztanojev Sztvetozár Jován és Milutin tor. szigeti lakosok és Sztanojev Lyubica hagyatéka ellen 1500 kor. s jár. iránti végrehajtás ügyében a Mandukics Mita tor. vásárhelyi lakos által időben tett utó-ajánlat folytán az 1901/1900. sz. árverési hirdetmény, mint egyszersmind árverést rendelő végzés alapján foganatosított árverésnek hatályon kívül helyezése mel-lett, az ezen kir. járásbírósg területén Tor.-Sziget község határában fekvő és a tor. szigeti 2448. sz. tkvben foglalt:

1. I. d. 188. hrsz. 3 hold 100 □-öl I. oszt. szántónak kk. Sztanojev Sztvetozár, Jován, Milutin, néh. Sztanojev Lyubica hagyatéka nevében álló $\frac{1}{7}$ és a Sztanojev Julianna után Sztanojev Sztvetozár átírt $\frac{1}{7}$ összes $\frac{5}{7}$ részére 618 kor. 55 fill.;

2. III. d. 188. hrsz. 4 hold 267 □-öl I. oszt. szántónak ugyanazon $\frac{1}{7}$ részére 421 kor. 40 fill.;

3. I. d. 188. hrsz. 5 hold I. oszt. szántónak ugyanazon $\frac{1}{7}$ részére 742 kor. 85 fill. becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közzhírré teszi.

A nyilvános árverés T.-Sziget község-házában 1900. évi július hó 31. napján d. u. 2 órakor fog megtartani a következő, ugy a tkvi hivatalban mint T.-Sziget község-házában kifüggesztett és megtekinthető feltételek mellett.

1. A kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok 522 kor. 50 fill., 220 kor. s illetve 495 kor., mint az utóajánlattevő által ígért áron alól eladatni nem fognak.

Kelt Perlaszon, a kir. járásbírósg, mint tkvi hatóságnál, 1900. évi június hó 9. napján.

Tóth,
kir. aljbíró.**Előnyös földvétel.**

Folyó hó július 15-én d. e. 10 órakor alóírottak a megyeszékházban levő iro-dájában 70 kat. holdból álló birtokrészek nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

A 2-9 holdból álló egyes birtokrészek külön-külön árvereltetnek el.

A kikiáltási ár holdanként 200 frt vagyis 400 korona, melynek 10%-kát az árverelő bántéppénz címén letenni tartoznak.

Az árverés alá bocsátandó földek legnagyobb része törlesztéses kölcsönrel van terhelve, mely a vevő által átvállalható.

A vételár 4 egyenlő részletben fizetendő, az első részlet folyó évi szeptem-ber 1-ső napján a második, harmadik és utolsó pedig a következő három évben mindenkor október hó 1-ső napján. E vételár hátralékok után 6% késedelmi kamattal fizetendő.

Az átírási illeték vevőt terheli; a megvett földek folyó évi október 1-ső nap-ján adatnak át. E naptól fogva az országos és községi adókat vevő köteles fizetni.

Poroszkay Béla,

m. főügyész,
mint a felsz. alatt álló I. jarkováci takarékpénztár felszámolója.

613-3.2

M. kir. államépítészeti hivatal.

1293. II. szám 1900.

608-3.3

Hirdetés.

Torontálvármegye alispánja 1900. évi június hó 11-én kelt 24270/1900. számú határozatával a bánlak—alibunári, tomasévác—alibunári és módos—écskai tvh. közton 23 drb beton áteresztő építését 8464 kor. 46 fill. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganato-sításának biztosítása céljából az 1900. évi július hó 18-ik napjának d. e. 10 órájára a torontálvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhívtnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásá-nak elvállalására vonatkozó, az engedé-lyezett költségek után számítandó s a rész-letes feltételekben előírt 5%-nyi bántéppénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hiva-talnál, a rendes hivatalos órákban, napon-kint megtekinthetők.

Kelt N.-Becske-eken, 1900. évi június hó 25-én.

Faur Kornél,
kir. főmérnök.